

Miljoenen steun aan Oost-Europa om te destabiliseren

Falende steun.

Tal van mijn boeken spelen in Oost-Europa en op de Balkan omdat dit een fascinerend kruispunt is van culturen, volkeren en religies. Dat financiële steun geen effect had zag ik voor het eerst in Macedonië. De krakkemikkige woningen van de Roma hadden de aardbeving in Skopje in 1963 niet doorstaan en klonterden in een getto vlak buiten de stad. Dit getto van ± 40.000 mensen bleef niet onopgemerkt en ons ministerie van Buitenlandse Zaken verstrekke geld aan een Macedonische NGO. Deze organiseerde in een vijfsterren hotel een seminar over persoonlijke hygiëne. Enige laag opgeleide Roma kregen een cursus. Zodat zij later, wanneer de 80 % nog niet op water en riolering aangesloten woningen deze voorzieningen zouden krijgen, zij kunnen uitleggen hoe je kunt wassen. Prachtige foto's van dit seminar zijn te vinden in een jaarverslag van BZ.

Die "hulpverlening" intrigeerde mij. Omdat Bulgarije me overzichtelijk leek waar ik met mijn Russisch me zou kunnen behelpen, pleegde ik daar research voor een nieuw boek. BZ (Matra, maatschappij in transformatie), en de NOVIB hielpen mij de voorbereiding. Zij adviseerden mij om contact op te nemen met CEGA. Deze NGO wordt geleid door ex-communisten. Zij onderhielden voor 1989 contacten met het westen en werden na de val van de muur "sociaal-democraten". Voor het westen werden zij de voor de hand liggende gesprekspartner. De directrice heeft in Nederland en de VS gestudeerd en is getrouwd met een Amerikaan. Zij werkt voor de EU, de Koning Boudewijnstichting en voor de Amerikanen.

Grote geldstromen.

De EU pompt meer dan een miljard euro in oost Europa. Nederland besteedt in Bulgarije € 5,9 miljoen over 3 jaar. Hoe dit wordt verdeeld is met geheimzinnigheid omgeven. Matra publiceert geen gegevens recenter dan 2001. Men groepeerde uitgaven per thema en per land, waarbij project, activiteit en thema dezelfde omschrijving krijgen. De ontvanger of het bedrag blijft onvermeld. Dat in de praktijk in Bulgarije het geld vaak bij drie dames wordt ingeleverd ontdek je pas bij onderzoek ter plaatse.

CEGA, partner van NOVIB, heeft een professionele website. CEGA werkt met slechts 3 van de in totaal meer dan 120 Roma NGO's. CEGA verstrekt alleen hulp indien men zich onthoudt van kritiek. Opmerkingen over corruptie zijn in letterlijke zin ongezond. In feite werkt men alleen samen met de Roma NGO in Lom die hét uithangbord is voor de resultaten. Als men nieuwe sponsors wil interesseren leidt men delegaties rond door het getto van Stolipinovo, (± 45.000 Roma) in Plovdiv.

Van Matra, directeur de heer B. van Geel, kreeg de NOVIB \$ 1.942.055, waarvoor CEGA een begroting had overlegd. Vrijwel al dit geld is verdampt. Mij werd een geheime begroting toegespeeld, en ik publiceerde daarover in HN. Het artikel is ook in Bulgarije verschenen. Hierover ontstond toen een enorme commotie:

- In Bulgarije over diverse idiote kostenposten en met name de salariëring die soms het 15-voudige bedroeg van de gangbare salarissen.
- In Nederland over het feit dat ik in bezit gekomen was van die begroting.

Vrijwel meteen werd NOVIB door Matra op fact-finding missie gestuurd. De "resultaten" werden al toegezonden aan de HN hoofdredactie, toen NOVIB maar net in Bulgarije was gearriveerd. Tijdens deze reis heeft NOVIB gedreigd de hulp stop te zetten indien er meer artikelen zoals dat van mij zouden verschijnen.

Dubbele agenda's en de rol van de VS.

Pikant is dat Van Geel enkele jaren als Matra-man verbonden was aan de ambassade in Sofia. Hij is toen getuige geweest van de boycot door CEGA van een landelijk Roma initiatief om gelijke rechten in de grondwet te krijgen. Hij moet weten dat CEGA een dubbele agenda heeft.

Waarom steunde CEGA die campagne niet? Een verklaring hiervoor zijn de geldstromen uit Amerika. CEGA ontving van de Charles Stewart Mott Foundation \$ 544.157. Die op haar beurt samenwerkt met USAID en het German Marshall Fund (GMF) in de Balkan Trust. Gedrieën spenderen zij 25 miljoen dollar per jaar. Bij het GMF heeft het merendeel een militaire of intelligence achtergrond. Het GMF ontving de laatste jaren alleen al van Stewart Mott 5,2 miljoen dollar. De verwevenheid is groot: het GMF kreeg onlangs van Charles Stewart Mott \$ 100.000 voor een samenwerkingsproject met de Koning Boudewijn Stichting. Andere Amerikaanse instellingen actief in het voormalige oostblok: PER Foundation; Ford Foundation; Citigroup Foundation; Mc Arthur Foundation; Andrew Mellon Foundation; Rockefeller Foundation; Spencer Foundation; Carnegie Foundation; Kellogg Foundation; A.T. & T Foundation; Bechtel Foundation; Bradley Foundation; Getty Trust; Sara Lee Foundation; Baxter Allegiance Foundation; Ashoka Foundation; Levi Strauss Foundation; American Express Foundation; Tides Foundation; Harry Jackson Foundation; Arthur B. Schultz Found.; Muste Memorial Institute; Smith Richardson Found.; Nathan Cummings Foundation; Bristol Meyers Squibb Foundation.

Veel van deze Foundations hebben gemeen dat ze grote sommen verlenen aan diegenen die positief staan tegenover het neoconservatieve gedachtegoed van Bush. Tallozen worden verslaafd gemaakt aan subsidie. In ruil behartigen zij de belangen van de VS en frustreren zij de ontwikkeling van de EU. Dat Bulgarije in de UN Veiligheidsraad voor de oorlog in Irak stemde, is niet toevallig.

Brussel verdedig je!

Ik zocht aandacht in Brussel voor deze problemen. Alleen buitenlandse EU parlementariërs en Erik Meijer (SP) waren bereid vragen te formuleren over de besteding van PHARE-gelden. De antwoorden van Eurocommissaris Verheugen waren bezijden de waarheid. Maar in Sofia moest de "Minister voor Crises, Ongelukken, Rampen, Etnische en Demografische Kwesties" (sic) zijn functie neerleggen. De Bulgaarse Pers vatte moed: in een open brief in DeFacto werd de nieuwe minister gevraagd de topambtenaar voor etnische kwesties "*die zoveel ten eigen bate heeft gedaan*" ook maar meteen te ontslaan. Deze topambtenaar heb ik bij hem thuis geïnterviewd over corruptie. Tegenover NOVIB trok hij al zijn woorden terug. Inmiddels zijn er zoveel bedreigingen naar DeFacto uitgegaan dat de krant al enige weken niet meer verschijnt.

Hardnekkig zijn de geruchten dat ambtenaren als sinterklazen door oost Europa reizen en hun steun afhankelijk maken van de bereidwilligheid iets op hun geheime nummerrekeningen terug te storten. Ik wil hier de onderste steen boven.